

[Niels Matthiasen.]

som den konflikt, der har været mellem øst og vest siden den anden verdenskrig. Men sandheden er vel, at der i disse år er kommet et nyt optræk til en konflikt: problemstillingen mellem nord og syd, spændingen mellem de gamle, rige industrilande og de nye, fattige udviklingslande, og spørgsmålet er, hvordan en sådan konflikt kan forhindres; spørgsmålet er, at afspændingen i det modsætningsforhold, der eksisterer mellem de gamle og de nye naboer, afgør, hvilket nyt verdensbillede der vil danne sig.

Først og fremmest må det være afgørende at slå fast, hvad det er Danmark vil med sit bistandsarbejde. Er det en romantisk solidaritetsfølelse, som skal være drivkraften, det, at vi skal vise, at vi hører sammen med de nye naboer? For så er vi nok på vildspor — også fordi der ikke ligger megen solidaritetsfølelse i bidrag på mindre end en halv procent af et bruttonationalprodukt på omkring 70 milliarder kr., og vi skal nok heller ikke vente megen tillid eller tak fra de nye nationer, der i århundreder er blevet undertrykt og udnyttet af den hvide mand, og som de fleste steder ikke fik friheden forærende, men selv måtte tilkæmpe sig den. Ja men er det så vor tro, at vi kan vinde disse nationer for demokratiet og nøjagtig for den livsform, som vi har? Er det det, der skal være drivkraften? Skal vi være en slags missionærer? Så tror jeg også vi er på vildspor.

Jeg synes, der meget ofte er grund til undren over den vestlige verdens intolerance over for mennesker og begivenheder i udviklingslandene, fordi man dér ikke opfylder vore normer for demokrati, ikke opfylder vor norm for samfundsorden. Vi kan se, hvilken udvikling, hvilken spænding der ligger i Afrika — nu sidst i Nigeria — i Asien, i Vietnam og i Kashmir, og vi må gøre os klart, at vi har brug for en helt anden og ny målestok, der bygger på udviklingslandenes kulturelle og historiske forudsætninger. Hvis vi afromantiserer hele dette spørgsmål og lægger de mange store ord på hylden, så er vort bistandsarbejde en hjælp til selvhjælp, ikke for udviklingslandene, men for os selv, en hjælp til selvhjælp for at vi skal kunne overleve, thi udviklingslandene vil nemlig på lang sigt kunne overleve i kraft af sig selv.

Nu vil det være tåbeligt at tro, at hvis vi i Danmark øgede vor hjælp ti eller tyve fold, så kunne vi løse udviklingslandenes problemer; men vi kan være med, og vi kan presse på en nødvendig udvikling, som kan føre til en større samordning omkring udviklingslandenes problemer, en samordning af den bistand, der ydes fra alle industrilandene. Man har gjort en begyndelse under OECD, i komiteen for udviklingsbistand, DAC, men det er alligevel, som om der er for meget tilfældigt fra giver til modtager, for mange organisationer, der arbejder hver for sig, for mange projekter, for mange forskelligartede nationale interesser. Det er en nødvendighed, at der både på yderside og på modtagerside sættes en samordning ind; og først og fremmest må vi gøre os klart, at vi ved for lidt om udviklingslandene, om baggrunden for deres situation.

Der møder os jo ikke blot tekniske og økonomiske spørgsmål; der er forudsætninger, som vi ikke kender, af helt andre slags — fra historiske og politiske til klimatiske og geografiske — spørgsmål, vi ved for lidt om i dag. Det kan en gang imellem synes ejendommeligt, at vi bruger så meget på at forske fortiden, at forske enkeltstående ting i vor egen kultur i forhold til, hvad vi ofrer på u-landsforskning. Ville det ikke være rigtigt i forbindelse med vore bistandsdrøftelser på ny at inddrage i overvejelserne spørgsmålet om oprettelsen af et forskningsinstitut netop for disse problemer, muligvis i samarbejde med de andre nordiske lande, i samarbejde med de andre industrialiserede lande, hvor et sådant forskningsarbejde finder sted, og også i samarbejde med udviklingslandene selv på de mange nye universiteter, der er opstået, og som trænger til en kontakt med den gamle verden? Resultatet af forskningen kunne så også anvendes til et videregående oplysningsarbejde end det, der nu udføres.

Alt for mange kendsgerninger går tabt, kendsgerninger, som ville betyde en ændring i folks indstilling til problemerne. De når aldrig ud. Der er en rig arbejdsmark for at skabe en større forståelse af problemerne, også blandt ungdommen. Man taler så meget om, at ungdommen er træt af velfærdsstatens tryghed, og at den keder sig, men jeg tror ikke, at det er af den grund, den